

Concept Programmabegroting 2023

Recreatieschap Rottemeren

Impressie Park Lage Bergse Bos

Concept Begroting 2023

Inhoudsopgave

INHOUD	FOUT! BLADWIJZER NIET GEDEFINIEERD.
1. BESTUURLIJKE SAMENVATTING	2
3. PROGRAMMA INSTANDHOUDING GEBIEDEN	5
3.1. GEBIEDSBEHEER	5
3.1.1. BEHEERINFORMATIE	5
3.1.2. UITVOEREN TERREININSPECTIES	5
3.1.3. ONDERSTEUNING RECREATIE-, LANDSCHAPS- EN NATUURBEHEER	6
3.1.4. UITVOEREN TERREINBEHEER	6
3.1.5. OMGEVINGSCOMMUNICATIE	6
3.1.6. BEHEER VASTGOED EN GRONDEN	7
3.1.7. TOEZICHT EN HANDHAVING	8
3.1.8. VERGUNNINGEN, ONTHEFFINGEN EN TOESTEMMINGEN	8
3.2. MAATSCHAPPELIJKE BETROKKENHEID	8
3.2.1. VRIJWILLIGERS EN ACTIEF BURGERSCHAP	8
3.3. PLANNEN MAKEN	9
3.3.1. PLAN- EN PROJECTVOORBEREIDING	9
3.4. OVERHEAD	9
3.4.1. BESTUURSPRODUCTEN	9
3.4.1.1. ACCOUNTMANAGEMENT	9
3.4.1.2. BESTUURSADVIES	10
3.4.1.3. SECRETARIAAT	10
3.4.2. FINANCIËLE DIENSTEN	10
3.4.2.1. FINANCIËEL BELEID	10
3.4.2.2. PLANNING EN CONTROL	11
3.4.3. JURIDISCHE DIENSTEN	11
3.4.3.1. AANSPRAKELIJKHEID	11
3.4.3.2. JURIDISCHE ONDERSTEUNING	11
3.4.3.3. PROCEDEREN	12
3.4.3.4. WOB-PROCEDURES	12
3.5. PROJECTEN/KREDIETEN	12
3.6. MUTATIES RESERVES	12
3.7. WAT GAAT HET KOSTEN	13
4. PARAGRAFEN	14
4.1 WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOBEHEERSING	14
4.2 ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN	17
4.3 FINANCIERING	18
4.4 GRONDBELEID	20
4.5 BEDRIJFSVOERING	21
5. FINANCIËLE BEGROTING	22
6. BIJLAGEN	25

1. Bestuurlijke samenvatting

In deze bestuurlijke samenvatting zijn de speerpunten per programma benoemd. Deze punten zijn verder uitgewerkt in hoofdstuk 3: Programmaplan en hoofdstuk 4: Paragrafen. In hoofdstuk 3 is ook beschreven wat onder de reguliere werkzaamheden valt.

Bestuurlijke context

Recreatieschap Rottemeren behartigt voor de deelnemers de onderlinge samenhang van het gebied en de belangen voor openluchtrecreatie, natuurbescherming en het bewaren en bevorderen van natuur en landschapsschoon. Het recreatieschap heeft sinds 2018 de vorm van een collegeregeling. In de Gemeenschappelijke Regeling is bepaald dat de raden van de deelnemende gemeenten de kaders voor het recreatiebeleid vaststellen. Bovendien vragen opgaven als toenemende verstedelijking, klimaatopgaven, biodiversiteit en gezondheid om een nieuwe visie op de functie en inrichting van het gebied.

Om hier invulling aan te geven heeft het recreatieschap in 2018 de notitie “Ruimte voor een groenblauwe toekomst – koers en ambities voor recreatief landschapspark Rottemeren” opgesteld. De gemeenteraden van de drie deelnemende gemeenten hebben deze notitie vastgesteld als kaderstellend document. Als uitwerking hiervan is in 2019 gestart met het opstellen van het Ontwikkelplan Rottemeren voor de komende 10 jaar. De vaststelling van het Ontwikkelplan is in de eerste helft van 2021 voorzien. Aansluitend zal een uitvoeringsprogramma met nieuwe projecten worden opgesteld.

Sinds 2017 verricht Staatsbosbeheer de dienstverlening aan Recreatieschap Rottemeren. De samenwerking tussen het recreatieschap en Staatsbosbeheer is vanaf 1 januari 2019 vormgegeven in de Samenwerkingsovereenkomst Staatsbosbeheer-Recreatieschap Rottemeren voor de periode 2019 tot en met 2023.

Beheer, onderhoud en exploitatie gebieden

De activiteiten die sinds 2018 veel aandacht vragen zijn de boswerkzaamheden. Het Algemeen Bestuur heeft op 27 november 2017 goedkeuring verstrekt aan een planmatige aanpak van de bosopstanden om o.a. invulling te geven aan de problematiek van de essentaksterfte.

Inmiddels zijn de boswerkzaamheden in de eerste twee werkblokken Bleiswijkse Zoom Noord en Lage Bergse Bos uitgevoerd. In 2020 is gestart met de uitvoering van het derde werkblok Bleiswijkse Zoom Zuid en in 2021 wordt het vierde werkblok Hoge Bergse Bos aangepakt. Waar nodig is/wordt herplant met diverse soorten bomen en beplanting ter bevordering van de biodiversiteit. Het recreatieschap levert een financiële bijdrage aan het project Waterkwaliteit Bleiswijkse Zoom van het Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard. De uitvoering van dit project is in 2020 gestart met het afvissen van de vijverpartijen waarna de baggerwerkzaamheden in de Bleiswijkse Zoom en de aanleg van de natuurvriendelijke oevers aanvangen. De afronding van het project is voorzien in 2022.

Grondzaken en exploitaties (Economisch beheer)

Het economisch beheer is gericht op het zodanig beheren van de grondposities van het recreatieschap dat dit bijdraagt aan de lange termijn strategie van het recreatieschap. Daarnaast worden overeenkomsten met derden aangegaan en beheerd, gericht op de exploitatie en/of het gebruik van schapsgronden en –opstallen (passend binnen de huidige ambities van het recreatieschap). Het resultaat is het vastleggen en actief beheren van privaatrechtelijke afspraken, waarbij een optimale netto-opbrengst wordt nagestreefd.

Ontwikkeling

Bij het opzetten van het Ontwikkelingsplan met Uitvoeringsprogramma en met de programma's Gebiedsontwikkeling A16 en Rivieroevers wordt verder invulling gegeven aan nieuwe projecten

en innovatieve ontwikkelingen met als doel vitale en aantrekkelijke gebieden te realiseren en te behouden.

Gebiedsontwikkeling A16 – Kwaliteitsimpuls Lage Bergse Bos

Sinds 2018 worden voorbereidende werkzaamheden uitgevoerd voor de realisatie van de A16 Rotterdam. Het recreatieschap wil de directe inpassing van deze snelweg aangrijpen om te komen tot een optimale en toekomstbestendige herinrichting van het gehele Lage Bergse Bos. Deze herinrichting omvat in de eerste plaats de wettelijk voorgeschreven maatregelen die direct samenhangen met de inpassing van de A16. De kosten hiervan zijn voor rekening van Rijkswaterstaat. Daarnaast bevat de herinrichting bovenwettelijke maatregelen die niet op Rijkswaterstaat kunnen worden verhaald. Hiertoe is in 2020 het ontwerp Kwaliteitsimpuls Lage Bergse Bos vastgesteld waarmee het project in de uitvoeringsfase terecht is gekomen.

Rivieroevers

Het programma Rivieroevers wordt uitgevoerd door de gemeente Rotterdam en mede gefinancierd met middelen van het recreatieschap. Deze samenwerking is verankerd in een samenwerkingsovereenkomst waarin o.a. is vastgelegd aan welke projecten binnen het programma Rivieroevers de schapsbijdrage besteed wordt.

Financiële samenvatting

Exploitatie

De begroting 2023 is in evenwicht.

De jaarlijkse prijsindexatie van de Kring Gemeentesecretarissen Rotterdam-Rijnmond bedraagt 4,8%. Deze is toegepast op de daarvoor in aanmerking komende lasten zoals opgenomen onder de uitgangspunten.

De theoretische stijging van de lasten op basis van dit percentage bedraagt afgerond € 130.000. Doordat niet alle lasten worden geïndexeerd en door overige mutaties in de lasten en baten bedraagt het werkelijk te dekken bedrag om de begroting in evenwicht te brengen afgerond € 111.000. Dit komt omgerekend neer op een prijsindex van 2,5% voor de verhoging van de deelnemersbijdragen.

De begrote deelnemersbijdragen over 2022 bedroegen € 4.030.100. Deze worden opgehoogd met € 111.000 naar € 4.141.100. De verhoging is conform de bestaande verhouding verdeeld over de drie deelnemende gemeenten.

Ook het meerjarig perspectief is sluitend, waarbij jaarlijks structureel € 35.000 aan de vervangingsinvesteringsreserve wordt toegevoegd (al vanaf het begrotingsjaar 2021). Voor een nadere specificatie van de lasten en baten wordt verwezen naar onderdeel 3.7.

Vermogenspositie

De geprognostiseerde eindstand van de algemene reserve ultimo 2023 bedraagt € 3,3 mln. In hoofdstuk 5 wordt verder ingegaan op de meerjarenraming en de vermogenspositie.

2. Uitgangspunten

Bij het opstellen van de programmabegroting 2023 zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- De keuzes die het recreatieschap maakt uit de Producten en Diensten Catalogus van Staatsbosbeheer zijn leidend voor de begroting 2023.
- De programmabegroting 2023 wordt opgesteld op basis van het bestaande en aanvaarde beleid, zoals vastgelegd in de programmabegroting 2022, de Najaarsrapportage 2021 en de besluiten van het Algemeen Bestuur tot 1 maart 2022 van Recreatieschap Rottemeren.
- Eventuele structurele effecten uit de Najaarsnota 2021 zijn verwerkt.
- Structurele effecten die voortkomen uit de jaarrekening 2021 zullen worden verwerkt in de eerste begrotingswijziging 2023.
- Toepassing van een indexatie voor de prijsstijging op de ramingen voor 2023 en 0% op de meerjarenraming 2024 tot en met 2026. Deze indexatie is gebaseerd op het indexeringspercentage (voor 2023 vastgesteld op 4,8%) van de Kring van gemeentesecretarissen Rotterdam Rijnmond en heeft betrekking op alle lasten, met uitzondering van rentelasten en afschrijvingen. De indexering wordt in principe niet toegepast op de baten (voorzichtigheidsbeginsel).
- De programmabegroting 2023 en de meerjarenraming 2024 t/m 2026 behoren, conform de uitgangspunten in het BBV, structureel en reëel in evenwicht te zijn. Dit houdt in dat structurele lasten kunnen worden gedekt met structurele baten.
- De inkomsten (huren, pachten, e.d.) worden conform actuele contracten bijgesteld en opgenomen in de programmabegroting 2023.
- Eventuele nieuwe externe ontwikkelingen (bij bestaand beleid) worden meegenomen.
- De begroting Onderhoudskosten wordt gebaseerd op het meerjarenonderhoudsplan TBM.
- De kredieten (inclusief bijdragen derden/ subsidies) worden, voor zover bekend en relevant, zowel in de programma-begroting 2023 als de meerjarenbegroting 2024 t/m 2026 opgenomen.
- De deelnemersbijdragen zijn opnieuw berekend.
- De programmabegroting 2023 is opgesteld worden conform de voorschriften van de BBV.

3. Programma Instandhouding gebieden

Het programma is opgebouwd uit de volgende onderdelen:

- Gebiedsbeheer
- Maatschappelijke betrokkenheid
- Plannen maken
- Overhead
- Algemene dekkingsmiddelen
- Kredieten en projecten
- Mutatie reserves
- Wat gaat het kosten (Programma overzicht Lasten en Baten)

3.1. Gebiedsbeheer

Door de toepassing van de producten- en dienstencatalogus wordt transparant welke inzet Staatsbosbeheer zal plegen bij de uitvoering van terreinbeheer. Er wordt expliciet zichtbaar gemaakt welke inzet Staatsbosbeheer pleegt ten behoeve van het verwerken van de beheerinformatie, uitvoeren van terreininspecties, ondersteuning van recreatie-, landschaps- en natuurbeheer, inzet van vrijwilligers en betrekken samenleving bij het (natuur)beheer. Ten opzichte van de bestaande situatie is sprake van intensiveren van terreininspecties. Hier geldt dat de kosten voor de baten uitgaan. Gerichter inspecteren moet bijdragen aan verhoging van de betrouwbaarheid van de beheerinformatie en kwaliteit van bestekvoorbereiding en opdrachtverlening bij de uitvoering.

3.1.1. Beheerinformatie

Wat willen we bereiken

Beheerinformatie levert inzicht in de beheerwerkzaamheden en kosten voor de komende jaren. Deze informatie is onmisbaar voor een goede beheervoorbereiding en -uitvoering in uw terreinen.

Wat gaan we er voor doen

Meten is weten. Daarom is het van belang dat de beheerinformatie inzichtelijk en op orde is. De koppeling aan een Geografisch Informatie Systeem (GIS) aan het Terrein Beheer Model maakt data en kosten inzichtelijk, goed te beheren en te vergelijken. Het gaat hierbij om bijvoorbeeld kaartmateriaal van de huidige en toekomstige inrichting, planningen, geografische gebiedsanalyses en beschrijvingen van kapitaalgoederen zoals wegen en paden, maar ook 'kunstwerkspoorwegen' voor bijvoorbeeld bruggen en steigers.

3.1.2. Uitvoeren terreininspecties

Wat willen we bereiken

Het uitvoeren van inspecties leidt tot actuele, heldere beheerdata. Daarmee kan op de korte termijn de kwaliteit en veiligheid in de gebieden gewaarborgd worden en is op de langere termijn inzicht in de noodzakelijke investeringen.

Wat gaan we er voor doen

Door systematische visuele en technische inspecties te doen blijft er zicht op de onderhoudsstaat van de natuur- en recreatieterreinen. Zo kan er tijdig bijgestuurd worden.

Inspecties stellen in staat dat:

- de kwaliteit van het terrein te geborgd wordt;
- de meerjarenplanningen groot onderhoud actueel gehouden wordt;
- de veiligheid in het gebied (beter) gewaarborgd blijven;
- er invulling gegeven wordt aan aantoonbaarheid (juridische aansprakelijkheid).

3.1.3. Ondersteuning recreatie-, landschaps- en natuurbeheer

Wat willen we bereiken

Beoogd wordt een natuurlijke en eigentijdse inrichting van de terreinen, met naast recreatieve mogelijkheden ook aandacht voor landschappelijke kwaliteit en vergroting van de biodiversiteit.

Wat gaan we er voor doen

Terreinbeheer is continu inspelen op nieuwe wettelijke kaders en op vragen en veranderend gebruik van stakeholders in en om de terreinen. Het is dan ook belangrijk om deze vraagstukken goed te volgen en aanpassingen te onderbouwen en te implementeren in het beheer.

Recreatieadviseurs, ecologen en landschapsarchitecten zetten hierbij hun kennis van zowel het recreatiegebruik en de natuur- en landschapswaarden van de gebieden als hun landelijke expertise in, zodat het beheer wordt ingericht vanuit een integraal perspectief.

3.1.4. Uitvoeren terreinbeheer

Wat willen we bereiken

Efficiënt en hoogwaardig terreinbeheer levert een duurzaam onderhouden recreatie- en natuurgebied op dat aansluit op de wensen van bezoekers, met faciliteiten die schoon, heel en veilig zijn. Daarnaast draagt het beheer bij aan natuurwaarden en biodiversiteit.

Wat gaan we er voor doen

Binnen de kaders van wet- en regelgeving en met behoud van de landschappelijke kwaliteit wordt integraal en duurzaam terreinbeheer uitgevoerd. Verder wordt er op basis van Social Return gewerkt en wordt ervaring in beheer, recreatie en biodiversiteit gedeeld. Uitvoering van het werk gebeurt op basis van het Terrein Beheer Model. Deze systematiek garandeert de kwaliteit van het beheer en maakt vervangingsinvesteringen voor dagelijks en groot onderhoud per jaar inzichtelijk. De meerjarige onderhoudsplanning geeft ook inzicht voor de lange termijn.

3.1.5. Omgevingscommunicatie

Wat willen we bereiken

Beoogd wordt een brede waardering voor de gebieden, heldere communicatie en samenwerking met belanghebbenden, gezamenlijke verantwoordelijkheid en begrip voor beheermaatregelen.

Wat gaan we er voor doen

Veel mensen voelen zich betrokken bij uw gebieden en willen graag meedenken en bijdragen aan het beheer van terreinen. Goed terreinbeheer betekent dus ook: communicatie en samenwerking

met de omgeving en belanghebbenden. Er wordt gebruik gemaakt van diverse vormen van gebieds- en stakeholdercommunicatie, zoals participatie- en informatiebijeenkomsten, woordvoering en (landelijke) online en offline communicatiekanalen. De boswachters zijn hierbij lokaal aanspreekpunt en monitoren wat er in de omgeving leeft. Uiteraard worden ook landelijke expertise en netwerken ingezet.

De Rottemeren en Staatsbosbeheer willen bij omgevingsmanagement nauwer samenwerken. Daarbij zal Staatsbosbeheer de afhandeling van klachten en meldingen zoveel mogelijk zelf blijven verrichten omdat dit rechtstreeks voort komt uit de activiteiten van Staatsbosbeheer. De afstemming over de communicatiestrategie en verrichten van communicatie-uitingen via de diverse kanalen kan na afstemming ook via de deelnemende gemeenten worden uitgevoerd. De aan het schap deelnemende gemeenten en Staatsbosbeheer zullen afspraken over de taakverdeling bij omgevingsmanagement verder uitwerken.

3.1.6. Beheer vastgoed en gronden

Bij economisch beheer is een onderscheid gemaakt in vier typen activiteiten:

- Operationeel beheer;
- Advisering;
- Aan- en verkopen;
- Projectgebonden activiteiten.

Onder economisch beheer zijn inbegrepen de inzet voor operationeel beheer, advisering over grondbeleid en aan- en verkopen voor kleinere transacties (< 1 ha). Geen rekening is gehouden met de inzet t.b.v. grotere aan- en verkopen. Daarvoor zullen, als die zich aandienen, afzonderlijk voorstellen aan het bestuur worden voorgelegd. Het sluiten van samenwerkings- en exploitatieovereenkomsten en ook de inzet voor tijdelijk beheer worden toegerekend aan de projecten waarvoor die inzet noodzakelijk is.

Wat willen we bereiken

Professioneel vastgoed- en grondbeheer houdt voor u de (vermogens)positie op orde. U voldoet bovendien aan de rechten en plichten die het eigendom met zich meebrengt. Zorgvuldig en passend medegebruik draagt bij aan het recreatieaanbod én aan structurele inkomsten.

Wat gaan we er voor doen

De grondpositie (de gronden en vastgoed binnen het werkingsgebied) vormt de basis van elk natuur- en recreatiegebied. Duurzame borging van dit bezit vraagt om zorgvuldig beheer (goed rentmeesterschap). Daarmee wordt invulling gegeven aan verzoeken om medegebruik, bijvoorbeeld door erfpacht- of andere gebruiksovereenkomsten aan te gaan, inclusief de administratieve, financiële en juridische afwikkeling daarvan. Professioneel grond- en vastgoedbeheer is ook financieel van belang: de grond en gebouwen vormen immers uw kapitaal.

3.1.7. Toezicht en handhaving

De dienstverlening met betrekking tot toezicht en handhaving is gericht op een zo efficiënt en effectief mogelijke inzet door het toepassen gebiedsrisicoanalyses en door gebied overschrijdende aansturing van BOA-capaciteit.

Wat willen we bereiken

Beoogd wordt een gebied aan te bieden waar mensen zich veilig en welkom voelen en waar de natuur wordt beschermd. Door naleving van de wet- en regelgeving blijft de kwaliteit van het gebied op orde en de recreatie- en belevingswaarde hoog.

Wat gaan we er voor doen

Toezicht en handhaving bestaat uit vier onderdelen:

- Gastheerschap voor de gebruikersgroepen;
- Handhaving op geldende bepalingen en wetgeving;
- Samenwerking met andere bevoegde toezichthouders (politie, gemeentelijke handhavers);
- Vaartoezicht in waterrijke gebieden.

De uitvoering van deze onderdelen door boswachters met boa-bevoegdheden, gebeurt o.a. gemeenten en andere toezichthouders. Hierbij wordt ingespeeld op de aard van het gebied en mogelijke probleemsituaties in de terreinen en/of op het water.

3.1.8. Vergunningen, ontheffingen en toestemmingen

Wat willen we bereiken

De gebieden bieden ruimte voor initiatieven van derden, zorgvuldig getoetst aan de andere belangen voor het terrein. Afspraken met partijen leggen we vast en communiceren we.

Wat gaan we er voor doen

De gebieden worden regelmatig gebruikt door organisaties en particulieren voor het organiseren van activiteiten en evenementen. Dat is een maatschappelijke meerwaarde! Want naast het beschermen van natuur, zijn ook het beleven en benutten van terreinen belangrijke waarden. Maar niet alles kan en mag overal. Daarom is het nodig om heldere afspraken te maken over het gebruik van het gebied en de faciliteiten, zeker bij grote bezoekersaantallen. Dit wordt vastgelegd in de vorm van een vergunning (verlening door gemeenten), ontheffing of toestemming. Vanzelfsprekend op basis van de afspraken en doelstellingen die voor een terrein gelden.

3.2. Maatschappelijke betrokkenheid

3.2.1. Vrijwilligers en actief burgerschap

Wat willen we bereiken

Een zorgvuldige aanpak van vrijwilligerswerk en actief burgerschap leidt tot betrokkenheid, betekenis en plezier bij gebruikers en de omgeving van het gebied. De vrijwilligers werken mee aan excursies, jeugdactiviteiten en terreinbeheer, maar ook helpen zij bij monitoring, toezicht en handhaving en bij vragen, meldingen en klachten van bezoekers.

Wat gaan we er voor doen

Veel mensen voelen zich betrokken bij de gebieden en zetten zich er graag voor in. 'Vrijwilligers

en actief burgerschap' is een essentieel product om hen hiervoor op een zorgvuldige, professionele manier ruimte te bieden en terreinen op eigentijdse wijze te beheren. Dat levert kwalitatief hoogstaand gebiedsbeheer op en bovendien draagvlak in de omgeving.

Het bestaat uit o.a.:

- professionele begeleiding inzet van vrijwilligers;
- faciliteren en onderhouden van participatiegroepen;
- samenwerken met bewonersplatforms, stichtingen en verenigingen.

3.3.Plannen maken

Ten laste van dit budget wordt alleen de inzet van capaciteit benodigd voor het opstellen van een bestuursvoorstel gebracht. Dit voorstel heeft als doel het bestuur zich uit te laten spreken of men het gesignaleerde probleem wil oplossen of de kans wil benutten en bereid is daarvoor middelen beschikbaar te stellen. Zo'n voorstel behoort daarom inzicht te geven in welke kosten en opbrengsten aan een vervolg zijn verbonden.

Op tal van plekken worden projecten uitgevoerd die moeten bijdragen aan het verbeteren en verder ontwikkelen van het recreatiegebied. De Rottmeren en Staatsbosbeheer vinden het belangrijk dat tijdig een beheertoets (Beheerkostenberekening & Analyses) wordt uitgevoerd.

3.3.1. Plan- en projectvoorbereiding

Wat willen we bereiken

Beoogd wordt een advies dat de kwaliteiten en potentie van het gebied omschrijft. Onderdeel daarvan is een analyse van (potentiële) bezoekers. Daarnaast bevat het advies aanbevelingen voor mogelijke differentiatie tussen gebieden, beheer en investeringsmaatregelen.

Wat gaan we er voor doen

Soms is het wenselijk om, voorafgaand aan een ontwikkelplan, te starten met een verkenning. Een ontwikkelplan met stevig draagvlak in de omgeving vraagt immers om grondige voorbereiding. Als basisinformatie voor een ontwikkelplan (of kleinere aanpassingen) in het gebied wordt een vraaganalyse van bezoek en omgeving gemaakt dat resulteert in een analyse van trends en kansen, en een advies.

3.4.Overhead

3.4.1. Bestuursproducten

3.4.1.1. Accountmanagement

Wat willen we bereiken

De accountmanager is een deskundig aanspreekpunt voor het recreatieschap en een opdrachtnemer voor uw bestuurlijke opdrachten.

Wat gaan we er voor doen

Met de bestuurlijk-juridische achtergrond en kennis organisatie fungeert de accountmanager als sparringpartner voor uw organisatie. Hij is opdrachtnemer voor uw bestuurlijke opdrachten,

bewaakt de voortgang van de projecten en werkzaamheden die daaruit voortkomen en informeert u over de voortgang en de eindresultaten.

3.4.1.2. Bestuursadvies

Wat willen we bereiken

De bestuurssecretaris levert een effectieve ondersteuning en advisering van uw bestuur.

Wat gaan we er voor doen

De bestuurssecretaris is uw expert-sparringpartner. Hij adviseert en begeleidt uw bestuur en andere samenwerkingspartners. Met zijn/haar bestuurlijk-juridische achtergrond heeft hij/zij veel kennis van onder meer gemeenschappelijke regelingen. Hij/zij ondersteunt de uitvoering van bestuurlijke taken en besluitvormingsprocessen en denkt mee over bestuurlijke vraagstukken. Als rechterhand van het bestuur vertaalt de bestuurssecretaris uw besluiten naar concrete afspraken voor Staatsbosbeheer.

3.4.1.3. Secretariaat

Wat willen we bereiken

Het ambtelijk secretariaat zorgt ervoor dat de vergaderingen goed voorbereid en professioneel verlopen, dat de daarbij behorende vergaderstukken tijdig beschikbaar zijn en dat de archivering op orde is.

Wat gaan we er voor doen

De ambtelijke secretaris verzorgt de planning, organisatie, voorbereiding, verslaglegging en archivering van de bestuursvergaderingen. Met gedegen kennis van bestuurlijk-juridische processen bewaken de ambtelijk secretaris dat voldaan wordt aan de vereisten en bepalingen die onder meer de Wet Gemeenschappelijke Regelingen stelt.

3.4.2. Financiële diensten

3.4.2.1. Financieel beleid

Wat willen we bereiken

Beoogd wordt een solide financieel beleid dat voldoet aan juridische en financiële vereisten, verordeningen, notities en kaders.

Wat gaan we er voor doen

Zorgvuldig terreinbeheer en -ontwikkeling vraagt om zorgvuldig budgetbeheer. De beschikbare middelen zijn immers bedoeld om de doelen en visie te realiseren voor uw gebieden. Door kennis, ervaring en netwerk worden de terreinen zo efficiënt mogelijk beheerd. Er wordt een intern inkoop- en beleidskader opgesteld, (Europese) aanbestedingen worden begeleid, contracten worden opgesteld, rapportages voor verantwoording en accountantscontrole worden verzorgd, en de verzekeringsportefeuille wordt gecoördineerd. Uiteraard volgens de wettelijke vereisten. En op onderwerpen wordt financieel advies gegeven.

3.4.2.2. Planning en control

Wat willen we bereiken

Een Planning & Control-cyclus (P&C) is een wettelijke vereiste. En het geeft daarnaast kader en sturing aan het bestuur en biedt ondersteuning om de doelstellingen te bereiken.

Wat gaan we er voor doen

Deze P&C begint met het plannen van de jaarlijkse activiteiten (begroting) en eindigt met het vaststellen van het jaarresultaat en het samenstellen van de jaarrekening. Administratie (de vastlegging van financiële handelingen) maakt vanzelfsprekend onderdeel uit van P&C. Met de najaarsrapportage wordt de uitvoering van activiteiten bewaakt en wordt er voor gezorgd dat de bedrijfsvoering 'in control' blijft. Indien nodig wordt het voorgenomen beleid of de activiteiten en processen bijgesteld. Uiteraard binnen het extern kader van Gemeentewet, het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV), fiscale wetgeving en andere wet- en regelgeving.

3.4.3. Juridische diensten

3.4.3.1. Aansprakelijkheid

Wat willen we bereiken

Beoogd wordt een beperking van aansprakelijkheidsprocedures, -risico's en -kosten. Efficiënte afhandeling van klachten voorkomt bovendien eventuele beroepsprocedures bij de Nationale Ombudsman.

Wat gaan we er voor doen

Terreineigendom en -beheer brengen juridische verantwoordelijkheden met zich mee. Gezorgd wordt voor een onderbouwde afwijzing of toewijzing van claims, voor de (financiële) afhandeling ervan, of claims worden doorgestuurd naar de verantwoordelijke partij. Omgekeerd wordt gezorgd voor aansprakelijkheidstelling van derden bij schade aan de terreinen. Bij klachten op grond van de Algemene wet bestuursrecht wordt gezorgd voor correspondentie met de directe toezichthouder (Politie en OM), worden hoorzittingen voorbereid en worden beslissingen opgesteld. Verder worden beroepen van klagers bij de Nationale Ombudsman afgehandeld. In bezwaarprocedures wordt gezorgd voor de hoorzittingen en worden beslissingen op bezwaar opgesteld.

3.4.3.2. Juridische ondersteuning

Wat willen we bereiken

Beoogd wordt een goede en snelle juridische ondersteuning ter voorkoming en beperking van imago-schade en allerhande risico's.

Wat gaan we er voor doen

Voor effectief beheer en ontwikkeling van terreinen is een solide juridische basis onmisbaar. Daarom wordt vorm gegeven aan tal van overeenkomsten in het kader van beleid en uitvoering van beheer, waaronder de samenwerking met derden (private en publieke partijen). Dat gebeurt onder andere door adviseren, beoordelen en/of opstellen van overeenkomsten.

3.4.3.3. Procederen

Wat willen we bereiken

Het voorkomen van een onnodige gerechtelijke procedure spaart tijd en geld. In die gevallen waarin geprocedeerd moet worden, wordt een vlotte en correcte afhandeling van de procedure beoogd en draagt zodoende bij aan een besparing van kosten en komt uw imago ten goede.

Wat gaan we er voor doen

Mochten conflicten met derden tot juridische procedures leiden, dan wordt er geprocedeerd als verweerder, eisende partij, gedaagde of belanghebbende en zijn de juristen het aanspreekpunt voor de advocaat. Ook worden collega's bijgestaan in juridische procedures, bijvoorbeeld als zij slachtoffer zijn van een delict of een ongeval. Als het nodig is, wordt er opgetreden als gemachtigde in een gerechtelijke procedure.

3.4.3.4. WOB-procedures

Wat willen we bereiken

Gestreefd wordt naar een snelle en correcte afhandeling van WOB-procedures.

Wat gaan we er voor doen

WOB-verzoeken worden in behandeling genomen. Ook kan een zienswijze opgesteld worden op een WOB-verzoek dat door derden wordt behandeld en waarin het recreatieschap derde-belanghebbende bent. Cruciaal hierbij is dat over de gevraagde informatie (documenten) beschikt kan worden.

3.5. Projecten/kredieten

Er zijn bij het opstellen van deze conceptbegroting nog geen veranderingen bekend m.b.t. de lopende kredieten per 31-12-2021 zoals opgenomen in de jaarrekening 2021.

Bij de najaarsrapportage 2022 zal een geactualiseerd inzicht worden gegeven inclusief de eventueel vastgestelde aanvragen die ingediend worden voor de komende bestuursvergaderingen.

3.6. Mutaties reserves

Een meerjarenoverzicht van het verloop van de reserves is opgenomen onder hoofdstuk 5 Financiële Begroting.

3.7. Wat gaat het kosten

Deelproduct/product	Lasten			Baten			Saldo		
	Begroting 2022 na 1e wijziging	Indexering en overige mutaties	Concept Begroting 2023	Begroting 2022 na 1e wijziging	Indexering en overige mutaties	Concept Begroting 2023	Begroting 2022 na 1e wijziging	Indexering en overige mutaties	Concept Begroting 2023
Totaal personeel	1.313.300	45.100	1.362.900	-	-	-	1.313.300	45.100	1.362.900
Totaal materieel	3.084.800	65.700	3.134.800	776.300	7.000	783.300	2.308.500	58.700	2.351.500
Totaal Gebiedsbeheer	4.398.100	110.800	4.497.700	776.300	7.000	783.300	3.621.800	103.800	3.714.400
Totaal personeel	40.400	1.900	42.300	-	-	-	40.400	1.900	42.300
Totaal materieel									
Totaal Maatschappelijke betrokkenheid	40.400	1.900	42.300	-	-	-	40.400	1.900	42.300
Totaal personeel	75.900	3.600	79.500	-	-	-	75.900	3.600	79.500
Totaal materieel									
Totaal Plannen maken	75.900	3.600	79.500	-	-	-	75.900	3.600	79.500
Totaal personeel	191.700	9.100	200.800	-	-	-	191.700	9.100	200.800
Totaal materieel	4.600	2.700	7.300	-	-	-	4.600	2.700	7.300
Overhead Bestuurlijke diensten	196.300	11.800	208.100	-	-	-	196.300	11.800	208.100
Totaal personeel	142.800	6.900	149.700	-	-	-	142.800	6.900	149.700
Totaal materieel	24.000	(5.800)	18.200	-	-	-	24.000	(5.800)	18.200
Overhead Financiële diensten	166.800	1.100	167.900	-	-	-	166.800	1.100	167.900
Totaal personeel	44.700	2.300	47.000	-	-	-	44.700	2.300	47.000
Totaal materieel	3.500	200	3.700	-	-	-	3.500	200	3.700
Overhead Juridische diensten	48.200	2.500	50.700	-	-	-	48.200	2.500	50.700
Totaal overhead	411.300	15.400	426.700	-	-	-	411.300	15.400	426.700
Deelnemersbijdrage Gemeente Rotterdam				3.667.400	100.700	3.768.100	(3.667.400)	(100.700)	(3.768.100)
Deelnemersbijdrage Gemeente Lansingerland				201.500	5.500	207.000	(201.500)	(5.500)	(207.000)
Deelnemersbijdrage Gemeente Zuidplas				161.200	4.500	165.700	(161.200)	(4.500)	(165.700)
Algemene middelen	-	-	-	4.030.100	110.700	4.140.800	(4.030.100)	(110.700)	(4.140.800)
Onvoorzien	500	(500)	-	-	-	-	500	(500)	-
Saldo gewone bedrijfsvoering	4.926.200	131.200	5.046.200	4.806.400	117.700	4.924.100	119.800	13.500	122.100
Totaal kredieten (PM)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Saldo van baten en lasten	4.926.200	131.200	5.046.200	4.806.400	117.700	4.924.100	119.800	13.500	122.100
Deelproduct/product	Lasten			Baten			Saldo		
	Begroting 2022 na 1e wijziging	Indexering en overige mutaties	Concept Begroting 2023	Begroting 2022 na 1e wijziging	Indexering en overige mutaties	Concept Begroting 2023	Begroting 2022 na 1e wijziging	Indexering en overige mutaties	Concept Begroting 2023
Reserve vervangingsinvesteringen	35.000		35.000			-	35.000	-	35.000
Reserve afschrijvingen			-	34.000	2.300	36.300	(34.000)	(2.300)	(36.300)
Reserve beheer Noordoever			-	120.800		120.800	(120.800)	-	(120.800)
Totaal mutatie reserves	35.000	-	35.000	154.800	2.300	157.100	(119.800)	(2.300)	(122.100)
Saldo	4.961.200	131.200	5.081.200	4.961.200	120.000	5.081.200	-	11.200	-

4. Paragrafen

4.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het weerstandsvermogen weerspiegelt de mate waarin het schap in staat is middelen vrij te maken om de risico's die zich in de praktijk voordoen op te vangen zonder dat dit betekent dat het beleid veranderd/ ingekrompen moet worden.

Conform de nota weerstandsvermogen wordt de ratio weerstandsvermogen berekend om te bepalen of het schap in staat is voldoende financiële middelen vrij te maken voor het dekken van de risico's op het moment dat de risico's zich voordoen. Voor de waardering van de toereikendheid van het weerstandsvermogen wordt de volgende tabel gehanteerd.

Ratio weerstandsvermogen

Waarderingscijfer	Ratio weerstandsvermogen	Betekenis
A	$> 2,0$	Uitstekend
B	$1,4 < x < 2,0$	Ruim voldoende
C	$1,0 < x < 1,4$	Voldoende
D	$0,8 < x < 1,0$	Matig
E	$0,6 < x < 0,8$	Onvoldoende
F	$< 0,6$	Ruim onvoldoende

Risicoanalyse

Veranderingen in bestaande (eerder gemelde) risico's	Aard van het risico	Financiële omvang risico	Kans van optreden*	Impact (uitgaande van vier jaar)
1. Invoering van de Vennootschapsbelasting (Vpb) voor overheidsondernemingen	Incidenteel/ structureel	p.m.	Middel	p.m.
2. Locatie asfaltfabriek	Incidenteel	€ 285.000	Laag	€ 57.000
3. Nazorg grondwaterverontreiniging stortplaats HBB	Incidenteel	€ 87.000	Laag	€ 17.400
4. Ezelsbruggetje	Incidenteel	€ 30.000	Middel	€ 15.000
Totaal		€ 402.000		€ 89.400

*De financiële impact wordt berekend door bij een hoog risico 80%, bij een gemiddeld risico 50% en bij een laag risico 20% van het bedrag van de financiële omvang te nemen.

Risico 1: Invoering van de Vennootschapsbelasting (Vpb) voor overheidsondernemingen

Met ingang van 1 januari 2016 is de Vpb-plicht voor overheidslichamen, waaronder gemeenschappelijke regelingen, ingevoerd. De vennootschapsbelastingrisico's zijn in een extern advies door een fiscalist ten behoeve van alle recreatieschappen in beeld gebracht. De kern van het advies is als volgt: per activiteit of cluster van activiteiten is beoordeeld of met de uitvoering van de betreffende activiteit een onderneming in fiscaalrechtelijke zin wordt gedreven.

Er is sprake van een fiscale onderneming indien aan elk van de volgende drie voorwaarden is voldaan:

1. Duurzame organisatie van kapitaal en arbeid;
2. Deelname aan het economisch verkeer;
3. Winstoogmerk en/of concurrentie.

Voor een aantal activiteiten, die vallen onder economisch beheer (huren en erfpacht) is waarschijnlijk geen sprake van een fiscale onderneming, omdat geen sprake is van deelname aan het economisch verkeer. Aan dit criterium is niet voldaan aangezien de activiteiten beperkt zijn tot 'normaal vermogensbeheer', dit omdat er slechts beperkt arbeid wordt verricht en er geen causaal verband is tussen arbeid en rendement.

Voor de overige activiteiten is ook geen sprake van een fiscale onderneming omdat geen sprake is van structurele vermogensoverschotten dan wel wordt het standpunt ingenomen dat een vrijstelling kan worden toegepast, zodat geen vennootschapsbelasting is verschuldigd.

Aangezien de inhoud van het advies nog niet is bevestigd door de Belastingdienst, blijft vennootschapsbelasting een risico. Dit is echter niet te kwantificeren en wordt derhalve beschouwd als een PM-post.

Risico 2: Locatie asfaltfabriek

De saneringsplicht voor de locatie asfaltfabriek is in 2007 afgelopen. Het recreatieschap beschouwt zich onschuldig eigenaar die niet voor de kosten (indicatie € 285.000) kan worden aangesproken. Zoals op 29 november 2007 aan het Algemeen Bestuur is medegedeeld heeft het Dagelijks Bestuur op basis van deze informatie op 20 september 2007 besloten niet tot sanering over te gaan. De locatie van de asfaltfabriek ligt in het tracé van de A16 Rotterdam en zal in dit kader worden gesaneerd door Rijkswaterstaat (RWS). De opdrachtnemer van RWS heeft de sanering in twee delen opgesplitst. Deel 1 is uitgevoerd en betreft de oppervlaktesanering om het bouwterrein in te kunnen richten. Deel 2 wordt uitgevoerd wanneer de damwanden rondom geplaatst zijn en het uitgraven van dit deel van de bouwkuip start. De kosten worden door Rijkswaterstaat en de provincie Zuid-Holland gedragen. Het schap zal hier waarschijnlijk geen bijdrage in hoeven te doen. Om die reden wordt het risico laag ingeschat en is in de tabel 20% van € 285.000, zijnde € 57.000 opgenomen.

Risico 3: Nazorg grondwaterverontreiniging stortplaats Hoge Bergse Bos

Uit de eindinspectie van de stortplaats in het Hoge Bergse Bos is gebleken dat het beheerssysteem dat rondom de stortheuvels is aangelegd niet optimaal werkt. Er is een (klein) risico dat in de toekomst een verontreiniging in het grondwater in de omgeving wordt vastgesteld, waardoor bodemsaneringsmaatregelen noodzakelijk zijn. Met dit risico is in het door Gedeputeerde Staten goedgekeurde nazorgplan geen rekening gehouden. Indien een dergelijke saneringsnoodzaak aanwezig is, dan is de provincie Zuid-Holland van mening dat het recreatieschap gedurende 10 jaar (tot 1 juli 2025) rekening moet houden met kosten op basis van de maatregelen en de mogelijke kosten die op € 87.000 worden geraamd wat bij een lage kans leidt tot een impact van € 17.400. Het recreatieschap kan zich vinden in deze benadering die goedkoper is dan het hernieuwd aanleggen van de drainage.

Risico 4: Ezelsbruggetje

De kinderboerderij Het Ezelsbruggetje in de Bleiswijkse Zoom wordt op basis van een mondelinge gebruiksovereenkomst geëxploiteerd. De huidige exploitant/beheerder is op gevorderde leeftijd en heeft te kennen gegeven binnenkort te stoppen. Hij heeft geen opvolger. Samen met de gemeente Lansingerland wordt gezocht naar een nieuwe partij die de exploitatie van het Ezelsbruggetje wil continueren. Met deze partij zullen heldere afspraken worden vastgelegd. Echter, zolang deze partij en deze afspraken er nog niet zijn draagt het recreatieschap het risico voor het opruimen van terrein, opstallen etc. indien de huidige exploitant/beheerder stopt. Het risico wordt gemiddeld laag ingeschat en is in de tabel 50% van circa € 30.000, zijnde circa € 15.000 opgenomen.

Ratio Weerstandsvermogen

Zoals hiervoor aangegeven wordt de ratio weerstandsvermogen berekend om te bepalen of het schap in staat is voldoende financiële middelen vrij te maken voor het dekken van de risico's op het moment dat de risico's zich voordoen.

De gekwantificeerde risico's bedragen ca. € 89.400. Daarmee is de ratio van het Weerstandsvermogen uitstekend te noemen.

Kengetallen BBV

In het BBV (=financiële regelgeving voor gemeenten, provincies, Gemeenschappelijke Regelingen) staat dat er in de jaarstukken enkele kengetallen moeten worden opgenomen.

Normen:

Netto schuldquote: < 90% is minst risicovol, 90-130% is neutraal, > 130% is meest risicovol.

Solvabiliteitsratio: > 50% is minst risicovol, 20 - 50% is neutraal, < 20% is meest risicovol.

Structurele exploitatieruimte: evenwicht (0 of positief).

De kengetallen staan in onderstaande tabel.

Kengetallen	Begroting 2023	Rekening 2024	Begroting 2025	Rekening 2026
netto schuldquote	nvt	nvt	nvt	nvt
solvabiliteitsrisico	72%	72%	72%	72%
structurele exploitatieruimte	0%	0%	0%	0%

Deze kengetallen geven enig inzicht in de financiële positie en de financiële weerbaar- en wendbaarheid van de organisatie.

De netto schuldquote geeft een beeld van het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Bij de "netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen" worden ook de verstrekte leningen meegenomen. Een negatieve schuldquote geeft in feite aan dat er per saldo geen sprake is van een schuld.

De solvabiliteitsratio wordt berekend als het percentage van het totale eigen vermogen ten opzichte van het totale vermogen van het schap. Dit geeft inzicht in de mate waarin het schap in staat is om aan haar financiële verplichtingen te voldoen.

Het kengetal "structurele exploitatieruimte" geeft aan of de structurele baten groter zijn dan de structurele lasten. Dit wordt in het kengetal als percentage van de totale baten uitgedrukt. Dit kengetal zegt in feite iets over het structurele jaarrekeningsaldo, d.w.z. zonder alle incidentele baten en lasten.

4.2 Onderhoud kapitaalgoederen

Het goed onderhouden van de gebieden is een belangrijke taak voor het schap om duurzaam gebruik mogelijk te maken. Als basis voor het plannen van regulier- en groot onderhoud en vervangingsinvesteringen wordt het Terrein Beheer Model (TBM) gehanteerd. Dit model is gebaseerd op zogenaamde doeltypen (bijvoorbeeld speel- en ligweide, strand of bos) waarvoor een gestandaardiseerde inrichting met daarbij behorende onderhoudscycli en normkosten zijn bepaald. Het totaal aan oppervlaktes, stuks en lengte van de aanwezige doeltypes bepaalt met de cycli en de normkosten de geplande lasten voor meerjarig duurzaam onderhoud.

De geplande lasten van groot onderhoud fluctueren van jaar tot jaar. Dit kan een direct en groot effect hebben op het jaarresultaat en daarmee op de jaarlijkse deelnemersbijdrage. Om dit ongewenste effect zoveel mogelijk te voorkomen heeft het schap ervoor gekozen om een egalisatievoorziening groot onderhoud in te stellen. Jaarlijks wordt een vastgestelde dotatie ten laste van de exploitatie gebracht en de werkelijke onderhoudslasten worden ten laste van de Voorziening verantwoord.

Jaarlijks worden de geplande lasten, de dotatie en de werkelijke kosten gemonitord. Elk jaar wordt de dotatie opnieuw berekend en vastgesteld tenzij uit de monitoring volgt dat eerder een bijstelling nodig is. In 2019 heeft een nieuwe herijking plaatsgevonden, deze is in 2020 doorgevoerd.

Onderstaande tabel laat het verwachte verloop van de voorziening Groot Onderhoud zien voor de komende jaren.

STAND VOORZIENING	2023	2024	2025	2026
Stand voorziening per 1 januari	1.753.079	1.672.427	1.518.150	1.011.599
Dotatie	1.605.900	1.605.900	1.605.900	1.605.900
Onttrekking	1.686.552	1.760.177	2.112.451	828.828
Stand voorziening per 31 december	1.672.427	1.518.150	1.011.599	1.788.671

Het meerjarenonderhoudsplan is gerelateerd aan het terreinbeheermodel en de daarin opgenomen doeltypes. Sommige doeltypes kennen fluctuaties in de lasten en vragen een planning met een meerjarenperspectief. Deze doeltypes zijn ondergebracht in specifieke categorieën, zoals baggeren of asfalt.

4.3 Financiering

Kasgeldlimiet

Tot het kasgeld behoren alle vlottende schulden < 1 jaar, de contante gelden in kas, de uitgaande gelden < 1 jaar en de tegoeden/ schulden rekening-courant. Doel van de kasgeldlimiet is het beperken van de renterisico's op de korte schuld. De korte schuld is bedoeld voor de lopende uitgaven en zodoende is de limiet gekoppeld aan het begrotingstotaal. De kasgeldlimiet is vastgesteld op 8,2% van het totaal van de jaarbegroting bij aanvang van het jaar.

Bij dit schap wordt voldaan aan de kasgeldlimiet, aangezien er per saldo geen sprake is van een kortlopende schuld.

Renterisiconorm

De renterisiconorm stelt een limiet aan het renterisico over de lange termijn financiering. Het renterisico is het geldbedrag aan leningen dat in een bepaald jaar aan renteherziening en herfinanciering onderhevig is. Het renterisico mag maximaal 20% van het begrotingstotaal per 1 januari van het betreffende kalenderjaar bedragen. De renterisiconorm benadrukt het belang van een goede spreiding van de leningenportefeuille en de renterisico's.

De renterisiconorm is voor dit schap niet van toepassing, aangezien er geen sprake is van opgenomen geldleningen. Ook voor de komende 4 jaren worden geen geldleningen verwacht.

Schatkistbankieren

Bij het schatkistbankieren wordt dagelijks het saldo bij een vastgesteld drempelbedrag overgeboekt op een bankrekening ten gunste van de rekening-courant die een decentrale overheid heeft bij de schatkist. Omgekeerd kan het saldo ook worden aangevuld ten laste van de rekening-courant die een decentrale overheid heeft bij de schatkist. Voor het schap zijn de benodigde overeenkomsten met het Rijk afgesloten.

EMU saldo

De berekening van het EMU-saldo is op transactiebasis. Dit betekent dat de daadwerkelijke betaling van belang is. De berekeningswijze is vergelijkbaar met het kasstelsel, dat voor het Rijk van toepassing is. De decentrale overheden, waaronder gemeenschappelijke regelingen, voeren echter een administratie uit op basis van het baten-lastenstelsel. Dit stelsel is voor de decentrale overheden verplicht op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten). Het EMU-saldo wordt berekend door, afhankelijk van de kasmutatie, bij het exploitatiesaldo enkele posten op te tellen of af te trekken.

Berekening EMU-saldo					
Omschrijving	Telling	2023	2024	2025	2026
Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves	+/+	-122	-122	-122	-122
Afschrijvingen tlv de exploitatie	+/+	12	12	12	12
Saldo onttrekkingen en dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie	+/+	-81	-154	-507	777
Investerings in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	-/-	503	503	503	503
Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen, die niet op de exploitatie zijn verantwoord en niet al in mindering zijn gebracht op investeringen in (im)materiële vaste activa	+/+	0			
Aankoop van grond en uitgaven aan bouw-, woonrijp maken	-/-	0			
Lasten op balanspost Voorzieningen voor zover deze transacties met derden betreffen	-/-	0			
Gerealiseerde boekwinst bij verkoop effecten en bij verkoop (im)materiële vaste activa	-/-	0			
Aandeel in EMU-saldo		-694	-767	-1.120	164

4.4 Grondbeleid

Het Dagelijks Bestuur van het Recreatieschap Rottmeren heeft begin 2016 de nota grondbeleid vastgesteld, waarin de volgende uitgangspunten centraal staan Grond is een middel en geen doel.

- Bij en met de inzet van grond wordt financiële optimalisatie nagestreefd.
- Met de inzet van grond wordt samenwerking met gebiedspartijen gezocht.
- Hoewel het schap zelf geen grond- of opstalexploitaties voert, heeft zij in haar aanpak een actieve houding. Hierbij stuurt zij – in samenwerking met de andere gebiedspartijen - actief op programmering, kostenbeheersing en opbrengstoptimalisatie.
- Het schap werkt innovatief en extern gericht, zoekt naar nieuwe verbanden en geeft waar mogelijk ruimte aan nieuwe technologieën en duurzame toepassingen.
- Het schap neemt in beginsel niet risicodragend deel in gebieds- en vastgoedontwikkelingen en niet zelf grond-of opstalexploitaties voert.
- Bij de inzet van grond en vastgoed werkt het schap transparant en marktconform.

Financieel

Naast het algemene uitgangspunt van financiële optimalisatie is de inzet vooral gericht geweest op het behoud van het huidige niveau van inkomsten in de schapsbegroting, zulks in relatie tot de met eigendom/erfpacht samenhangende kosten. Door het aanhoudende herstel van de economie zal de investeringsbereidheid bij ontwikkelende partijen toenemen, maar concrete investerings-voorbeelden zijn nog niet voor handen.

4.5 Bedrijfsvoering

Rottemeren is een bestuurlijke organisatie en heeft geen eigen personeel in dienst. Uitvoering van de eigen kerntaken vereist derhalve een derde uitvoerende partij. Dit is Staatsbosbeheer. De samenwerking is in 2020 verlengd tot en met 2025. Bij de samenwerkingsovereenkomst hoort een volmacht- en mandaatlijst.

De personele component van de dienstverlening door Staatsbosbeheer in 2021 blijkt uit de volgende tabel.

Productomschrijving	Totaal Gebiedsbeheer	Totaal Maatschappelijke betrokkenheid	Totaal Plannen maken	Totaal overhead	Totaal
Beheerinformatie	56.300				56.300
Uitvoeren Terreininspecties	118.300				118.300
Ondersteuning recreatie-, landschaps- en natuurbeheer	34.900				34.900
uitvoeren Terreinbeheer RO 30%	379.000				379.000
Omgevingscommunicatie	186.300				186.300
Beheer vastgoed en gronden (rentmeesterschap)	131.700				131.700
Toezicht en Handhaving	418.100				418.100
Vergunningen, ontheffingen en toestemmingen	38.300				38.300
Vrijwilligers en actief burgerschap		42.300			42.300
Plan- en projectvoorbereiding			79.500		79.500
Accountmanagement				81.700	81.700
Bestuursadvies				68.400	68.400
Secretariaat				50.700	50.700
Planning en control				137.200	137.200
Financieel beleid				12.500	12.500
Aansprakelijkheid				9.900	9.900
Juridische ondersteuning				34.500	34.500
Procederen				1.300	1.300
WOB-procedures				1.300	1.300
Subtotaal	1.362.900	42.300	79.500	397.500	1.882.200
Dienstverlening in uitgaven voorziening groot onderhoud	389.204				389.204
Totaal					2.271.404

5. Financiële begroting

Staat van baten en lasten over 2023

Deelproduct/product	Lasten	Baten	Saldo
	Begroting 2023	Begroting 2023	Begroting 2023
Beheerinformatie	56.300		56.300
Uitvoeren Terreininspecties	118.300		118.300
Ondersteuning recreatie-, landschaps- en natuurbeheer	34.900		34.900
uitvoeren Terreinbeheer RO 30%	379.000		379.000
Omgevingscommunicatie	186.300		186.300
Beheer vastgoed en gronden (rentmeesterschap)	131.700		131.700
Toezicht en Handhaving	418.100		418.100
Vergunningen, ontheffingen en toestemmingen	38.300		38.300
Totaal personeel	1.362.900	-	1.362.900
Regulier onderhoud	1.263.500		1.263.500
Dotatie voorziening groot onderhoud	1.605.900		1.605.900
Afschrijving economisch nut	12.700		12.700
Afschrijving maatschappelijk nut	36.300		36.300
Afschrijving maatschappelijk nut investeringen vanaf 2019	-		-
Energie- en waterverbruik	46.100		46.100
Belastingen	110.000		110.000
Verzekeringen	37.300		37.300
Lasten Sluiswachterswoning	2.000		2.000
Advieskosten, taxatie en notaris	5.800		5.800
Advieskosten Bezwaar en Beroep	1.500		1.500
Publiciteit & voorlichting	13.700		13.700
Veerdiensten		4.100	(4.100)
Precario		5.900	(5.900)
Huren en pachten		720.000	(720.000)
Diverse baten. Jaarlijkse vrijval voorziening afkoopsummen		24.200	(24.200)
Vergunningen, Ontheffingen en Toestemmingen		20.000	(20.000)
Bijdrage gemeente Zevenhuizen Moerkapelle		9.100	(9.100)
Totaal materieel	3.134.800	783.300	2.351.500
Gebiedsbeheer	4.497.700	783.300	3.714.400
Vrijwilligers en actief burgerschap	42.300		42.300
Personeel	42.300	-	42.300
Maatschappelijke betrokkenheid	42.300	-	42.300
Plan- en projectvoorbereiding	79.500		79.500
Personeel	79.500	-	79.500
Plannen maken	79.500	-	79.500
Overhead			
Accountmanagement	81.700		81.700
Bestuursadvies	68.400		68.400
Secretariaat	50.700		50.700
Personeel	200.800	-	200.800
Bestuurskosten	7.300	-	7.300
Materieel	7.300	-	7.300
Bestuurlijke diensten	208.100	-	208.100
Financieel beleid	12.500		12.500
Planning en control	137.200		137.200
Personeel	149.700	-	149.700
Accountantskosten	17.700		17.700
Bank- en treasurykosten	500		500
Overige kosten	18.200		18.200
Materieel	18.200	-	18.200
Financiële diensten	167.900	-	167.900
Aansprakelijkheid	9.900		9.900
Juridische ondersteuning	34.500		34.500
Procederen	1.300		1.300
WOB-procedures	1.300		1.300
Personeel	47.000	-	47.000
Advieskosten	3.700		3.700
Materieel	3.700	-	3.700
Juridische diensten	50.700	-	50.700
Totaal overhead	426.700	-	426.700
Deelnemersbijdragen	-	4.140.800	(4.140.800)
Algemene middelen	-	4.140.800	(4.140.800)
Onvoorzien	-	-	-
Saldo gewone bedrijfsvoering	5.046.200	4.924.100	122.100
Totaal kredieten	-	-	-
Saldo van baten en lasten	5.046.200	4.924.100	122.100
Deelproduct/product			
Mutatie reserves			
Reserve beheer Noordoever		120.800	(120.800)
Reserve afschrijvingen		36.300	(36.300)
Reserve vervangingsinvesteringen	35.000		35.000
Totaal mutatie reserves	35.000	157.100	(122.100)
Saldo	5.081.200	5.081.200	-

Meerjarenbegroting

Recreatieschap Rottemeren Meerjarenraming 2023-2026	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Gebiedsbeheer	4.497.700	4.497.700	4.497.700	4.497.700
Maatschappelijke betrokkenheid	42.300	42.300	42.300	42.300
Plannen maken	79.500	79.500	79.500	79.500
Overhead	426.700	426.700	426.700	426.700
Lasten uit gewone bedrijfsvoering	5.046.200	5.046.200	5.046.200	5.046.200
Gebiedsbeheer	783.300	783.300	783.300	783.300
Deelnemersbijdragen	4.140.800	4.140.800	4.140.800	4.140.800
Baten uit gewone bedrijfsvoering	4.924.100	4.924.100	4.924.100	4.924.100
Saldo gewone bedrijfsvoering	122.100	122.100	122.100	122.100
Toevoeging reserves	35.000	35.000	35.000	35.000
Onttrekking reserves	157.100	157.100	157.100	157.100
Saldo toevoeging en onttrekking reserves	-122.100	-122.100	-122.100	-122.100
Resultaat	0	0	0	0

Grondslagen voor de meerjarenbegroting

De grondslagen voor de ramingen in de meerjarenbegroting zijn vermeld in hoofdstuk 2 "Uitgangspunten".

In de meerjarenbegroting zijn alleen de structurele baten en lasten opgenomen. Dit geldt ook voor toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves zoals hieronder opgenomen.

Structureel evenwicht:

Voor een toelichting op het begrip "structureel evenwicht" wordt verwezen naar de toelichting bij het overzicht van baten en lasten.

In de structurele saldi van de meerjarenbegroting zijn de volgende structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves begrepen.

Deelnemersbijdragen

Het verloop van de deelnemersbijdragen is als volgt:

Recreatieschap Rottemeren Deelnemersbijdragen	Begroting 2023		Begroting 2022		Realisatie 2021	
Gemeente Rotterdam	3.768.100	91%	3.667.400	91%	3.614.300	91%
Gemeente Lansingerland	207.000	5%	201.500	5%	198.600	5%
Gemeente Zuidplas	165.700	4%	161.200	4%	158.900	4%
Totaal deelnemersbijdragen	4.140.800		4.030.100		3.971.800	

Reserves

Realisatie t/m 2021 en prognose 2022-2026
(bedragen * € 1.000)

	Saldo			Saldo			Saldo			Saldo			Saldo			Saldo
OVERZICHT RESERVES ROTTERDAM	31-12-2021	Toevoeging	Onttrekking	31-12-2022	Toevoeging	Onttrekking	31-12-2023	Toevoeging	Onttrekking	31-12-2024	Toevoeging	Onttrekking	31-12-2025	Toevoeging	Onttrekking	31-12-2026
ALGEMENE RESERVE	3.998		-700	3.298		-65	3.233			3.233			3.233			3.233
BESTEMMINGSRESERVES																
Investeringsreserve	2.584		-1.914	670		-42	628		-163	465			465			465
Reserve Beheer Noordoever	1.987		-121	1.866		-121	1.745		-121	1.624			1.503		-121	1.382
Reserve vervangingsinvesteringen	132	35		167	35		202	35		237	35		272	35		307
Reserve Herinrichting Gebied A16	2.904		-726	2.178		-726	1.452		-726	726			0			0
Reserve Kwaliteitsimpuls Biodiversiteit	30		-30	0			0			0			0			0
Afschrijvingsreserve	1.069		-36	1.033		-36	997		-36	961			925		-36	889
				0			0			0			0			0
SUBTOTAAL BESTEMMINGSRESERVES	8.706	35	-2.827	5.914	35	-925	5.024	35	-1.046	4.013	35	-883	3.165	35	-157	3.043
TOTAAL RESERVES	12.704	35	-1.627	9.212	35	-990	8.257	35	-1.081	7.246	35	-918	6.398	35	-157	6.276

De onttrekkingen op de algemene reserve en de investeringsreserve betreffen de verwachte onttrekkingen ('claims') in 2022 tot en met 2024 op de lopende kredieten per 31 december 2021.

Algemene Reserve

De Algemene Reserve bestaat uit de componenten van het eigen vermogen waaraan het algemeen bestuur geen 'bepaalde' bestemming heeft gegeven. De Algemene Reserve heeft als belangrijkste functie het vormen van een buffer voor financiële tegenvallers. De tekorten en de overschotten op de jaarrekening komen in principe ten laste respectievelijk ten gunste van de Algemene Reserve.

Investeringsreserve

Het doel van de Investeringsreserve is het dekken van de kosten van nieuwe investeringen.

Reserve beheer noordoever

Het Recreatieschap heeft voor het BRG (Bestaand Rotterdams Gebied) project Noordoever de verantwoordelijkheid voor het beheer van de Noordoever afgekocht. Om het beheer van de Noordoever over te nemen is een eenmalige afkoopsom beschikbaar gesteld door het Ontwikkelingsbedrijf Rotterdam. Jaarlijks wordt voor beheer en onderhoud € 120.838 onttrokken en toegevoegd aan de exploitatie.

Reserve vervangingsinvesteringen

Eind 2014 is bij het vaststellen van de Nota Reserves en Voorzieningen besloten tot het instellen van deze reserve ter dekking van vervanging van inrichtingselementen in de gebieden. Alleen de vervangingen van kunstwerken (bruggen en steigers) van meer dan € 50.000 én alle vervangingen van gebouwen vallen onder de noemer vervangingsinvestering.

Voor het doen van een vervangingsinvestering is een besluit van het algemeen bestuur nodig. Er zijn geen onttrekkingen voorzien voor de komende jaren.

Reserve herinrichting gebied A16

Eind 2016 heeft het Algemeen Bestuur besloten tot het instellen van een bestemmingsreserve voor de financiering van de bovenwettelijke maatregelen voor het gebied rond de aan te leggen A16 in het Lage Bergse Bos.

Reserve afschrijvingslasten RM

Deze reserve dient ter dekking van de jaarlijkse afschrijvingslasten op de programma's (exploitatie) van de investeringen in maatschappelijk nut welke vanaf 2018 geactiveerd worden.

6. Bijlagen

Bijlage "Bedragen per taakveld"

Verdeling taakvelden	2023		
	Lasten	Baten	Saldo
0.4 - Overhead	426.200	-	426.200
0.5 - Treasury	500	-	500
0.8 - Overige baten en lasten	-	-	-
0.10 - Mutaties in reserves	35.000	157.100	122.100-
5.7 - Openbaar groen en (openlucht) recreatie	4.619.500	783.300	3.836.200
0.11 - Resultaat van de rekening baten en lasten	-	4.140.800	4.140.800-
Totaaltelling lasten en baten	5.081.200	5.081.200	-